

Witold Gumiński, Jan Fiedorczuk

Dudka, st. 1, gm. Wydminy, woj.
suwalskie, AZP 20-75/-

Informator Archeologiczny : badania 25, 3-4

1991

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Borowica, st. 4
gm. Łopiennik Górny, woj.
chełmskie
AZP 81-87/30

Uniwersytet im. Marii Curie-Skłodowskiej
Katedra Archeologii w Lublinie

Badania prowadziła mgr Anna Zakościelna. Finansowane przez Uniwersytet im. Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie. Pierwszy sezon badań. Stanowisko schyłkowopaleolityczne.

Stanowisko zajmujące powierzchnię ok. 2/3 ha, w większości zniszczone orką, zostało odkryte w czasie badań AZP na cyplu prawej terasy nadzalewowej środkowego Wieprza. Wykopy o łącznej powierzchni 120 m² założono we wschodniej i centralnej części stanowiska. Odkryto 746 zabytków krzemiennych, nie stwierdzając jednak zwartych układów krzemienicowych, 186 fragm. ceramiki i siekierę kamienną, pozwalające na stwierdzenie istnienia na stanowisku śladów kultury świderskiej, mezolitycznej, a także trzcinieckiej i łużyckiej.

Materiały znajdują się w Katedrze Archeologii Uniwersytetu im. Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie

Badania nie będą kontynuowane.

Borowica, st. 24
gm. Łopiennik Górny, woj.
chełmskie
AZP 81-87/-

Uniwersytet im. Marii Curie-Skłodowskiej
Katedra Archeologii w Lublinie

Badania prowadzili doc. dr Jan Gurba i mgr Anna Zakościelna. Finansowane przez Uniwersytet im. Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie. Pierwszy sezon badań. Stanowisko mezolityczne. Ślady kultur neolitycznych i epoki brązu.

Stanowisko położone jest na krawędzi rzeki Białki, prawego dopływu środkowego Wieprza. W czterech rowach sondażowych o łącznej powierzchni 20 m² odkryto część krzemienicy (?) kultury janisławickiej oraz materiały kultur: komornickiej, ceramiki sznurowej i „posznurowej” z wczesnego okresu epoki brązu.

Materiały znajdują się w Katedrze Archeologii Uniwersytetu im. Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie.

Badania powinny być kontynuowane.

Dudka, st. 1
gm. Wydminy, woj. suwalskie
AZP 20-75/-

Polska Akademia Nauk Instytut Historii Kultury Materialnej Zakład Epoki Kamienia w Warszawie

Badania prowadził dr Witold Gumiński przy współudziale mgr. Jana Fiedorczyka. Finansowane przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Suwałkach i Instytut Historii Kultury Materialnej PAN. Siódmy sezon badań. Obozowiska mezolityczne, paraneolitycznej kultury Zedmar, późnoneolityczne; grób mezolityczny i kultury amfor kulistych.

Prace prowadzono w 4 wykopach o łącznej powierzchni 38 m².

Wykop III poszerzono w strefie brzeżnej o 14 m². W górnej warstwie w czarnym torfie występowały materiały późnoneolityczne, a pod nią w torfie czarnobrunatnym, gruzełkowatym — zedmarskie. W piaskach pod torfami wśród nielicznych zabytków mezolitycz-

nych znaleziono bursztynowy wisiołek. Innym interesującym odkryciem była mała jama (30 cm przekroju) z rogowym toporem wewnątrz i leżące na jej skraju krzemienne, mikro-lityczne, trzpieniowate ostrze, zaretuszowane wzdłuż jednej krawędzi. Poniżej piasków, w wypełniku późnoborealnej laguny natrafiono na inny, zapewne grobowy zespół. Tuż obok siebie leżały: 3 zęby ludzkie, pięciocentymetrowej długości ozdoba bursztynowa kształtu wrzecionowatego, lecz z graniasto zeszlifowanymi ściankami, zebro jelenia, krąg bobra, paliczek małego drapieznika i duża kość rybia. W części wykopu obejmującej litoral jeziorzyska, w detrytusie datowanym na wczesny okres atlantycki znaleziono kilka dużych kości zwierzęcych, m.in. żuchwę losia i dzika, półwytwór narzędzia z masywnej kości długiej z odciętą nasadą, długą siekierkę z jednym końcem, a drugim zakończonym hakowato przez pozostawienie sterzącego sęka.

Wykop IV o powierzchni 14 m² zlokalizowano w centrum południowo-wschodniej części płaskiego interioru wyspy. Pod darnią występował torf czarny spiaszczony, a niżej warstwa próchnicy z piaskiem i gliną. Obie warstwy zawierały zabytki późnoneolityczne i zedmarskie, ale te ostatnie były mniej liczne. Część ceramiki ornamentowanej sznurem należy wiązać z kulturą amfor kulistych, do której należą też niewątpliwie 2 uchate naczynia — jajowata, niezdobiona amfora oraz waza zdobiona pasmami zygzaków i słupków. Fragmenty tych naczyń znaleziono w pobliżu odwrotnie trapezowatej jamy. Ta, jak i druga nieckowata jama, nie wyróżniały się od otaczających warstw ani gęstością, ani charakterem zabytków. Uwagę zwraca występowanie w całym wykopie rozproszonych kości ludzkich — kości długie, zęby, żuchwa, fragm. kalot.

Wykop V o powierzchni 7 m² wytyczono przy północno-wschodnim skraju tej samej południowo-wschodniej części interioru wyspy. Występowały tu nieliczne i tylko późnoneolityczne zabytki. Warto odnotowania jest znalezisko fragm. ostrza od kamiennego toporka — jedyne dotychczas kamiennego zabytku tego typu w Dudce.

Wykop VI o powierzchni 3 m² założono w południowej części tej samej południowo-wschodniej części interioru wyspy, co lokalizuje go między wykopami I, III i IV. Nieliczne zabytki, w których przeważała ceramika późnoneolityczna, występowały pod darnią w torfie czarnym spiaszczonym i w niższej warstwie próchnicy z piaskiem i żwirem. Owalną nieckowatą jamę (dł. 1 m i gł. 0,5 m) wypełniały wzajemnie przemieszane ludzkie kości zapewne trzech osobników — były tam m.in. 3 czaszki, ale tylko 2 żuchwy. Nad jamą grobową znaleziono fragm. jajowatej niezdobionej amfory typowej dla kultury amfor kulistych, a wewnątrz jamy na górnym poziomie kości — siekieropodobną oselkę. Inną ciekawą formę wyposażenia stanowił następujący układ: płaski, dyskoidalny kamień wapienny (o przekroju 15 cm i gr. 3 cm) leżał na paru małych kamykach ustawionych na kolistej podsypce z czystego krystalicznego piasku. Podsypka zajmowała dokładnie tę samą średnicę, co przykrywający całość dysk wapienny.

Jaworze, st. 8
gm. Jasienica, woj. bielskie

Uniwersytet Śląski Zakład Archeologii
w Katowicach

Badania prowadzili mgr Edelgarda i Eugeniusz Fołtyn. Konsultantami byli prof. dr hab. J. Szydłowski i doc. dr hab. Z. Bagniewski. Finansowane przez Uniwersytet Śląski. Pierwszy sezon badań. Obozowisko mezolityczne.

Stanowisko odkryte przypadkowo w 1987 r. podczas prac polowych położone jest na prawie płaskiej powierzchni stożka napływowego, rozpościerającego się poniżej wylotów dolin Potoków Szerokiego i Kamiennego u podnóża Beskidu Śląskiego.

Eksploatacją objęto powierzchnię 46 m², pozyskując łącznie 446 wyrobów kamiennych. Materiał zabytkowy wystąpił głównie w spągu i podglebiu współczesnej gleby, niszczonej głęboką orką. Poczynione w trakcie badań obserwacje stratygraficzne wskazują, iż pierwotnym złożem kamiennych artefaktów był strop zwietrzelinowej gliny lessopodobnej, spoczywającej na czwartorzędowych żwirach i glinach karpaccich stożka akumulacyjnego. Pośród odkrytych wyrobów, wykonanych przede wszystkim z rogowca oraz piaskowca,